

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політекономія

Освітня програма Економіка

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політекономія
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Ємець О.І.
Контактний телефон викладача	+380979040894
Е-mail викладача	olha.yemets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktipe.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Політекономія – це суспільна наука, яка розкриває суть понять, категорій, законів та закономірностей функціонування і розвитку економічних систем на різних історичних етапах існування людства.</p> <p>Об’єктом політичної економії як науки є економічна система, яка функціонує на основі певних виробничих відносин.</p> <p>Предметом політекономії є вивчення суті і розвитку виробничих відносин; вивчення взаємодії продуктивних сил та виробничих відносин; вивчення економічних категорій і законів, що керують розвитком економіки.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Загальні засади соціально-економічного розвитку Змістовий модуль 2. Основи розвитку ринкової економіки та суб’єктів її функціонування Змістовий модуль 3. Закономірності розвитку економічних систем. Світова економіка та глобальні економічні проблеми</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою дисципліни Політекономія є формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.</p> <p>Завдання дисципліни Політекономія: на методологічних засадах цивілізаційної теорії розвитку суспільного виробництва – продуктивних сил і економічних відносин – сформувані певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні економічні закони та закономірності функціонування і розвитку суспільного виробництва; • загальну характеристику та основні риси економічних систем; • способи і методи розв’язання корінних проблем виробництва товарів і послуг, їх розподілу, обміну та споживання. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати економічні явища та процеси; • застосовувати набуті знання для вирішення практичних проблем; • уміти збирати та опрацьовувати соціально-економічну інформацію, робити узагальнюючі висновки на науковій основі. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Результати навчання:</p> <p>3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,</p>	

6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Компетентності:

ІК.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

5. Організація навчання

Обсяг курсу - 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні	14
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
1	051 Економіка	I	Цикл професійної підготовки Обов'язкові дисципліни

Тематика курсу

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Предмет і метод політичної економії.	1	1	2
2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.		1	3
3. Економічні потреби та інтереси.		1	3
4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.	1	1	2
5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2	2	2
6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.	2	2	2
7. Витрати виробництва і прибуток.			4
8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	2	2	2
9. Домогосподарство в системі економічних відносин.	1	1	2
10. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.			4
11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.	1	1	2
12. Суспільне відтворення.			4

Суспільний продукт і його основні форми.			
13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.	2	2	2
14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.	1		4
15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.	1		4
16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.	1		4
17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.	1		4
Індивідуальне завдання			10
Усього годин	16	14	60

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)				
	Поточне тестування та самостійна робота			Екзаменацій на робота (екзамен)	Сума балів з навчальної дисципліни
	Модуль 1		Модуль 2		
	Змістовий модуль 1 поточний контроль	Змістовий модуль 2 Самостійна робота	Змістовий модуль 3 Індивідуальне науково-дослідне завдання		
	Теми 1-17	Теми 1-17	Теми 1-17	Теми 1-17	
	30	10	10		
50			50	100	
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.				
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 10 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ). Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) виконується і друкується на окремих аркушах обсягом до 3 сторінок. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом). Оформляють ІНДЗ “Порівняльна характеристика економічних явищ та процесів в національних економічних системах” на аркуші формату А4 і приносять на останнє семінарське заняття. Максимальна кількість балів за ІНДЗ становить 10 балів.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за три змістові модулі: ЗМ 1. Поточний контроль (1-30 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (1-10 балів). ЗМ 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання (1-10 балів).				

Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.

7. Політика курсу

Підсумковою формою контролю є екзамен, який проводиться виключно у письмовій формі. Максимальна кількість 50 балів за екзаменаційну роботу. Структура білета включає 4 завдання. Правильна відповідь на 1,2 і 3 завдання білету оцінюється максимум 10 балів, задача максимум 20 балів.

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

8. Рекомендована література

1. Владимиров К. М. Політекономія (Основи економічної теорії) [Текст] : навч. посіб. / Владимиров К. М., Сіленков Б. В., Морозова О. Г. - Херсон : Олді-плюс, 2011. - 258 с.

2. Економічна теорія. Політекономія [Текст] : підручник / [В. Д. Базилевич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України В. Д. Базилевича ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : Знання, 2012. - 702 с.

3. Економічна теорія. Політекономія [Текст] : підручник / [В. М. Тарасевич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Тарасевича. - К. : Знання, 2012. - 206 с.

4. Економічна теорія. Політекономія. Практикум [Текст] : навч. посіб. / [В. Д. Базилевич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України В. Д. Базилевича ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : Знання, 2013. - 494 с.

5. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка [Текст] : навч. посіб. для самост. підготов. до держ. екзамену з екон. теорії / І. А. Максименко [та ін.] ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Чернівці : Прут, 2011. - 404 с.

6. Краус Н. М. Політекономія [Текст] : навч.-метод. посіб. / Н. М. Краус, К. М. Краус ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка, Каф. екон. теорії та регіон. економіки. - Полтава : Скайтек, 2013. - 248 с.

7. Старостенко Г. Г. Політекономія [Текст] : навч. посіб. / Г. Г. Старостенко ; Нац. ун-т Держ. податк. служби України. - Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2015. - 489 с.

8. Холявко Н. І. Політекономія [Текст] : навч. посіб. / Холявко Н. І., Гонта О. І. ; Навч.-наук. ін-т економіки Чернігів. нац. технол. ун-ту. - Чернігів : ННІ економіки ЧНТУ, 2018. - 229 с.

9. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 480 с.

Наочні матеріали

1. Політична економія: навчальний посібник / за науковою ред. к.е.н., доц. О. І. Ємець. – Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М. 2017. – 328 с. – Рек. ВР ДВНЗ «ПНУ ім.В.Стефаника».

2. Політекономія: методичні рекомендації до проведення практичних занять для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" / Ємець О. І. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. – 64 с.

3. Політекономія: словник термінів та понять для самостійної роботи студентів, які навчаються за освітньою програмою 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Ємець О. І. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. – 44 с.